

Tussentijdse rapportage 2024

September 2024

Tussentijdse rapportage 2024

Gemeente Leeuwarden

september 2024

INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave	3
1 Inleiding	4
2 Verwacht resultaat en toelichting.....	5
2.1 Resultaat	5
2.2 Toelichting per hoofdpogave	6
2.2.1 Sterke samenleving met kansen voor iedereen	6
2.2.2 Betaalbaar wonen in een gezonde en veilige leefomgeving	6
2.2.4 Circulaire en concurrerende economie	6
2.2.5 Samenwerking en organisatie.....	7
3 Reserve budgetoverheveling	8
3.1 Algemeen	8
3.2 RES005 - Reserve budgetoverheveling.....	9
3.2.1 Sterke samenleving met kansen voor iedereen	9
3.2.2 Betaalbaar wonen in een gezonde en veilige leefomgeving.....	10
3.2.5 Samenwerking en organisatie	10
3.3 RES063 - Reserve voorwaardelijke budgetoverheveling.....	11
4 Aandachtspunten en conclusies	12

1 INLEIDING

Voor u ligt de tussentijdse rapportage (TURAP) van de gemeente Leeuwarden over het jaar 2024. In de TURAP worden de belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de begroting (na wijziging) gemeld en wordt een inschatting gemaakt van het rekeningresultaat.

Uitkomsten TURAP en resultaatverwachting 2024

Op basis van deze TURAP verwachten we voor 2024 een positief resultaat van € 2.054.000. Daarbij is rekening gehouden met:

- Mee- en tegenvallers (bijlage A begroting 2025), waarvan de grootste posten betreffen:
 - Energielasten openbare ruimte en vastgoedpanden tegenvaller € 1,60 mln
 - BV-Sport tegenvaller € 1,00 mln
 - Maatschappelijke Ondersteuning: cao/ prijs ontwikkeling tegenvaller € 1,10 mln
 - Beschermde Wonen meevaller € 2,95 mln
 - Buig meevaller € 3,10 mln
 - Specialistische Jeugdhulp (SJH) en Hoog-Specialistisch (HS) tegenvaller € 12,30 mln
- Een beoogde storting van € 6,355 miljoen in de reserve budgetoverheveling.

Het gemelde rekeningresultaat is de best mogelijke inschatting van het resultaat op basis van de op dit moment bekende gegevens. Het uiteindelijke rekeningresultaat is mede afhankelijk van verschillende posten met een hoge mate van onzekerheid. Het uiteindelijke resultaat kan dus nog afwijken van het nu genoemde bedrag. De posten in deze TURAP beschouwen we als incidenteel. De meeste zijn dat ook. Eventuele structurele gevolgen worden meegenomen bij het actualiseren van de financiële positie in het voorjaar.

In hoofdstuk 2 van deze tussentijdse rapportage wordt het hierboven vermelde resultaat nader gespecificeerd. In paragraaf 2.2. worden de mee- en tegenvallers toegelicht. In hoofdstuk 3 worden de verwachte mutaties in de reserve (voorwaardelijke) budgetoverheveling nader toegelicht. In hoofdstuk 4 wordt tenslotte een aantal specifieke aandachtspunten en conclusies genoemd.

2 VERWACHT RESULTAAT EN TOELICHTING

2.1 Resultaat

In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de in deze TURAP gemelde mee- en tegenvallers. In paragraaf 2.2 worden deze mee- en tegenvallers nader toegelicht. Uit onderstaande tabel blijkt dat per saldo voordelig resultaat wordt verwacht van € 2.054.000

Tabel 1 Verwacht resultaat op hoofdlijnen

Bedragen x € 1.000

Hoofdgave, programma, taakveld	Resultaat
Sterke samenleving, kansen voor iedereen	
102 Meedoen	
R2TKV0610 - Samenkracht en burgerparticipatie	2.250
Betaalbaar wonen in een gezonde en veilige leefomgeving	
201 Milieu, Volkshuisvesting, Leefomgeving en Stedelijke vernieuwing	
R2TKV0570 - Openbaar groen en recreatie	-374
Circulaire en concurrerende economie	
402 Verkeer, vervoer en waterstaat	
R2TKV0240 - Economische havens en waterweg	-200
Samenwerking en organisatie	
502 Ondersteuning	
R2TKV0002 - Burgerzaken	-140
R2TKV0004 - Overhead	150
R2TKV0061 - OZB woningen	368
Totaal	2.054

2.2 Toelichting per hoofdpogave

2.2.1 Sterke samenleving met kansen voor iedereen

102 Meedoen

TKV0610 - Samenkracht en burgerparticipatie (Voordeel € 2.600.000)

Op basis van het huidige inzicht wordt met betrekking tot de opvang van Oekraïners een voordeel van € 2,6 mln verwacht. Dit voordeel is gebaseerd op het huidige aantal opvangplekken en is ontstaan doordat de kosten lager zijn dan de vergoeding per opvangplek per dag. Voor onze locaties hebben we gestreefd naar zoveel mogelijk zelfstandigheid. Door het vervangen van de locaties met hotelarrangementen voor locaties waar vluchtelingen zelfstandiger verblijven zijn de kosten gedaald per plek.

TKV0610 - Samenkracht en burgerparticipatie (Nadeel € 350.000)

Er is een toenemend aantal inburgeraars dat door team inburgering moet worden begeleid naar participatie, werk en/of onderwijs. Hiervoor is extra geïnvesteerd in het team van consultants. Met deze extra inzet lukt het om deze groeiende groep te begeleiden.

Mede omdat de middelen uit het coalitie akkoord per 2025 vervallen (€ 350.000) is het nodig om vast te stellen hoe de activiteiten voor de periode 2025-2027 worden georganiseerd en welke middelen daarvoor noodzakelijk zijn.

2.2.2 Betaalbaar wonen in een gezonde en veilige leefomgeving

201 Milieu, Volkshuisvesting, Leefomgeving en Stedelijke vernieuwing

TKV0570 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie (Nadeel € 150.000)

Beeldkwaliteit Groen

Tijdens de eerste helft van 2024 was sprake van extreem groeizaam weer: de specifieke combinatie van warmte, zonlicht en water zorgde voor een groeiexplosie van het groen in de openbare ruimte. Het ongewenste groen zoals onkruid in boomspiegels groeide sneller dan wij bestrijden konden. Ook het maaien van de bermen kwam onder druk te staan, vooral ook omdat de bodem te nat was om te maaien. De vereiste beeldkwaliteit van o.a. de binnenstad (hoog) hebben we daardoor niet gerealiseerd. Zonder extra maatregelen zou de achterstand onaanvaardbaar worden en niet meer te herstellen. Daarom is aanvullend op de eigen inzet externe capaciteit ingehuurd ter waarde van € 150.000.

TKV0570 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie (Nadeel € 224.000)

Op 30 juli 2024 is het faillissement uitgesproken van De Tocht B.V. en op 9 september 2024 is bekend geworden dat er geen doorstart plaatsvindt. De vorderingen van de gemeente zijn aangeleverd bij de curator. De door De Tocht B.V. aan de gemeente verschuldigde gebruikersvergoeding en huur over 2024 van het door de gemeente aangelegde parkeerterrein ten bedrage van € 224.000 worden in afwachting van de uitkomst van het onderzoek van de curator vooralsnog als oninbaar beschouwd.

2.2.4 Circulaire en concurrerende economie

402 Verkeer, vervoer en waterstaat

TKV0240 - Economische havens en waterweg (Nadeel € 200.000)

Een gebied rondom de vliegbasis Leeuwarden is verontreinigd met Pfos. Het jaarlijks slootonderhoud kan daardoor niet langer op de gebruikelijke manier plaatsvinden. De aangepaste werkwijze geldt minimaal tot het moment dat de waterbodems gesaneerd zijn en uit de monitoring blijkt dat de waarden acceptabel. De nieuwe aanpak is als volgt:

- Het jaarlijks onderhoud doen we de komende jaren alleen aan de sloten die langs wegen liggen. Dit zijn bermsloten waar de schouwplicht geldt. In verband met de Pfos

verontreiniging mag de hekkelspecie niet op het land worden gebracht en verwerkt. De hekkelspecie moet direct vanuit de sloot op worden geladen en afgevoerd naar een erkende verwerker. Als gemeente zijn wij van mening dat we de aanliggende particuliere perceeleigenaren niet verantwoordelijk kunnen maken voor het onderhoud van deze sloot. Dat betekent dat de gemeente de verantwoordelijkheid neemt om de gehele sloot te onderhouden totdat de omstandigheden acceptabel zijn en er terug kan worden gegaan naar de “normale” werkwijze.

- Incidenteel onderhoud doen we als de doorstroming/afvoerfunctie in de wateren in het gedrang komt. Ook deze hekkelspecie moet direct vanuit de sloot op worden geladen en afgevoerd naar een erkende verwerker.

De aanpak heeft de volgende consequenties:

- Toename kosten doordat de hekkelspecie direct moet worden afgevoerd en verwerkt;
- Afname van het te onderhouden areaal (en kosten), omdat een deel van het areaal incidenteel wordt onderhouden;
- Toekomstige opgave van achterstallig onderhoud aan het areaal waar nu incidenteel onderhoud gaat worden gepleegd.

Er wordt onderzoek gedaan naar de Pfos-waarden in de waterplanten, dit bepaalt namelijk de (on)mogelijkheden voor het laten verwerken van de hekkelspecie en daarmee ook de financiële prognose. De overschrijding voor 2024 komt daarmee uit op € 200.000.

2.2.5 Samenwerking en organisatie

502 Ondersteuning

TKV0002 - Burgerzaken (Nadeel € 140.000)

De kosten voor de verkiezingen zijn na verrekening met de reserve egalisatie verkiezingen € 140.000 hoger uitgevallen.

TKV0004 - Overhead (Voordeel € 150.000)

Naar aanleiding van de bevindingen van de Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag (POK) is een structureel budget beschikbaar van € 266.000 om de gemeentelijke dienstverlening aan inwoners in een kwetsbare positie te versterken. In 2024 is een start gemaakt met de planvorming, zijn projectteams samengesteld en zijn projectopdrachten geformuleerd. De kosten die annex zijn met deze projecten zullen met name vanaf 2025 gerealiseerd worden. De verwachting is dat over 2024 een voordeel van € 150.000 zal ontstaan op het projectbudget.

TKV0061 - OZB woningen (Voordeel € 368.000)

De bij de begroting opgenomen inschatting van de waarde van in aanbouw zijnde woningen is lager dan wat is gerealiseerd. Er zijn 355 nieuwe woningen opgeleverd die niet in de schatting waren meegenomen. Daarnaast is het aantal verminderingen als gevolg van WOZ-bezwaren vooralsnog lager dan ingeschat en is begonnen met een (zij het beperkte) controle op leegstand, wat invloed heeft op de belastingopbrengst. Hier moet bij worden opgemerkt dat nog 65% van de bezwaarschriften moet worden beoordeeld. Het voorlopige resultaat kan nog afnemen.

3 RESERVE BUDGETOVERHEVELING

3.1 Algemeen

Normaal gesproken vallen budgetten die niet besteed zijn, vrij ten gunste van het rekeningresultaat. De financiële verordening biedt echter de mogelijkheid om in een beperkt aantal gevallen niet bestede budgetten over te hevelen naar het volgende jaar via de reserve Budgetoverheveling. Essentie daarvan is dat het gaat om middelen met een specifieke bestemming waarvan het om politieke redenen gewenst is dat deze middelen het volgende jaar weer beschikbaar moeten zijn. Globaal geldt dit voor twee categorieën:

1. Van andere overheidslichamen ontvangen middelen die weliswaar vrij besteedbaar zijn, maar waarvan op voorhand duidelijk is dat het wenselijk is deze in te zetten voor het doel waarvoor ze door het betreffende overheidslichaam beschikbaar gesteld zijn;
2. Eenmalige middelen die door de gemeenteraad beschikbaar gesteld zijn voor een specifiek doel waarvan de uitgaven over meerdere jaren lopen (niet zijnde investeringskredieten).

Door deze gereserveerde middelen in een aparte reserve budgetoverheveling te storten houdt de Gemeenteraad een duidelijk zicht op deze middelen en wordt een vertekening van het rekeningresultaat voorkomen.

Bij voorstellen tot storting van een bedrag in de reserve budgetoverheveling wordt expliciet aangegeven in hoeverre er al sprake is van bindende betalingsverplichtingen of niet. Daarnaast zal worden aangegeven wat de bestuurlijke consequenties zijn indien niet tot reservering van het onbenutte budget wordt overgegaan.

Bij de hierna genoemde voorgenomen stortingen in de reserve budgetoverheveling is vaak nog geen sprake van reeds aangegane betalingsverplichtingen. Voor zover hier wel sprake van is wordt dit in het voorstel genoemd. Wel geldt voor alle voorstellen dat de betreffende budgetten noodzakelijk blijken om de onderliggende besluiten uit te kunnen voeren.

Het gepresenteerde overzicht is een verwachting. Die heeft alleen betrekking op incidentele middelen uit 2024. Bij de behandeling van de jaarstukken kunnen bedragen afwijken. In de jaarstukken wordt ook aangegeven of bedragen die uit eerdere jaren zijn doorgeschoven wederom naar de toekomst moeten worden meegenomen. Zo'n beoordeling heeft in deze Turap niet plaatsgevonden. Deze werkwijze is ook gehanteerd bij de Jaarstukken 2023. Op deze manier is er één moment waarop besloten wordt over de gehele budgetoverheveling.

In de financiële verordening wordt onderscheid gemaakt tussen a) reserve budgetoverheveling (RES005) en b) reserve voorwaardelijke budgetoverheveling (RES063).

In de Turap worden alleen verwachtingen voor de reserve budgetoverheveling weergegeven. Wanneer er nog geen bestuurlijke keuzes zijn gemaakt over de inzet van middelen is het minder passend om al in de Turap een budgetoverheveling aan te kondigen. Dat past beter in de besluitvorming over de jaarstukken.

3.2 RES005 - Reserve budgetoverheveling

Tabel 2 geeft overzicht van de voorgenomen stortingen per beleidsproduct in de reserve budgetoverheveling. Toelichting volgt in de volgende paragraaf.

Tabel 2 Storting reserve budgetoverheveling Bedragen x € 1.000

Nr.	Hoofdpogave, programma, taakveld	Storting
Sterke samenleving, kansen voor iedereen		
101 Bestaanszekerheid		
	R2TKV0620 - Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	390
102 Meedoen		
	R2TKV0610 - Samenkracht en burgerparticipatie	2.180
	R2TKV0672B - Jeugdhulp behandeling	400
Betaalbaar wonen in een gezonde en veilige leefomgeving		
201 Milieu, Volkshuisvesting, Leefomgeving en Stedelijke vernieuwing		
	R2TKV0740 - Milieubeheer	400
	R2TKV0810 - Ruimte en leefomgeving	100
202 Veiligheid		
	R2TKV0120 - Openbare orde en Veiligheid	285
Samenwerking en organisatie		
502 Ondersteuning		
	R2TKV0008 - Overige baten en lasten	2.600
Totaal		6.355

3.2.1 Sterke samenleving met kansen voor iedereen

101 Bestaanszekerheid

TKV0620 - Toegang en eerstelijnsvoorzieningen (Storting € 390.000)

In 2023/2024 zijn verplichtingen aangegaan in het kader van de vroegsignalering voor het jaar 2025 á € 215.000 waarvoor incidenteel geld beschikbaar is gesteld. Tevens is er voor de implementatie van het preventieplan Armoede nog € 175.000 beschikbaar dat in 2025 wordt ingezet.

102 Meedoen

TKV0610 - Samenkracht en burgerparticipatie (Storting € 2.000.000)

Programma Leeuwarden Oost

Op 26 januari 2022 heeft de gemeenteraad een voorbereidingskrediet van € 1 mln in 2022 beschikbaar gesteld voor de voorbereiding - en experimenteerfase van het project Verduurzaming Leeuwarden Oost. In 2023 is hier € 3,5 mln vanuit de algemene reserve aan toegevoegd. In 2024 is

verder gewerkt aan de uitvoering van het experiment om de eerste woningen te verduurzamen en 3 energielabel stappen te zetten. Vanwege de zorgvuldigheid voor het kunnen isoleren van buitenmuren en mogelijk aanwezigheid van dieren heeft het experiment vertraging opgelopen. De uitvoering vindt ook in 2025 plaats waarbij gewerkt wordt vanuit het draaiboek waarin de werkwijze voor de verduurzaming van overige ruim 1500 woningen beschreven is.

TKV0610 - Samenkracht en burgerparticipatie (Storting € 180.000)

Het college heeft ingestemd met een voorstel voor het financieren van netwerkcentrum De Klomp vanuit resterende middelen 2024. Dit betreft een bedrag van € 180.000.

TKV0672B - Jeugdhulp behandeling (Storting € 400.000)

Op 10 juli 2024 is de jeugdagenda door de raad vast gesteld. Hierin zijn middelen beschikbaar gesteld om kosten van de jeugdzorg beheersbaar te houden en maatregelen te financieren en om de ambities van de Jeugdagenda te realiseren.

3.2.2 Betaalbaar wonen in een gezonde en veilige leefomgeving

201 Milieu, Volkshuisvesting, Leefomgeving en Stedelijke vernieuwing

R2TKV0740 - Milieubeheer (Storting € 400.000)

Regionale Energie Strategie (RES)

Gemeente Leeuwarden ontvangt als penvoerder van de RES regio Friesland via de decentralisatie uitkering middelen van het rijk voor uitvoering van de RES. Deze middelen wordt ingezet voor de uitvoering van de Friese Energie Tafel. In de collegevergadering van 11 juli 2023 zijn de intenties om samen te werken met deelnemende partijen vastgesteld. De middelen worden hiervoor ingezet. De fasering van het project loopt niet parallel met een jaarschijf. Het budget van 2024 moet daarom beschikbaar blijven voor de uitvoering van de werkzaamheden zoals opgenomen in de samenwerkingsovereenkomst.

R2TKV0810 - Ruimte en leefomgeving (Storting € 100.000)

Omgevingswet transitiekosten

In de december circulaire 2023 is € 672.000 ontvangen van het rijk in het kader van transitie van de Omgevingswet. De middelen worden gebruikt voor de invoering van de Omgevingswet. De verwachting is dat hiervan eind 2024 nog circa € 100.000 van resteert wat ingezet gaat worden in 2025.

202 Veiligheid

TKV0120 - Openbare orde en Veiligheid (Storting € 285.000)

In 2024 is vlak voor de zomer het plan van aanpak ondermijning en het geactualiseerde Bibob-beleid vastgesteld door het college. In het najaar zal de raad hier nog een besluit over nemen. Dit betekent dat het beschikbaar gestelde budget in 2024 niet volledig benut wordt. Pas na vaststelling kan met de uitvoering van het plan van aanpak worden gestart.

3.2.5 Samenwerking en organisatie

502 Ondersteuning

TKV0008 - Overige baten en lasten (Storting € 2.600.000)

In het Coalitieakkoord is voor 2023 en 2024 tweemaal een incidenteel budget van € 2 mln beschikbaar gesteld voor investeringen in de bedrijfsvoering welke een structurele besparing van 10% opleveren. Hiervan is momenteel nog 2,6 mln beschikbaar. Door het restant over te hevelen naar 2025 blijft dit budget beschikbaar voor toekomstige rendabele investeringen in de bedrijfsvoering.

3.3 RES063 - Reserve voorwaardelijke budgetoverheveling

N.v.t

4 AANDACHTSPUNTEN EN CONCLUSIES

Het voorgaande overziende willen wij graag afsluiten met de volgende conclusies en aandachtspunten.

1. Op basis van deze TURAP verwachten we voor 2024 een positief resultaat van € 2.054.000;
2. We voorzien bij de jaarstukken een storting van € 6,355 mln. in de reserve budgetoverheveling;
3. De TURAP-verwachting blijft een momentopname. Aan het einde van het jaar doen zich altijd nog ontwikkelingen voor die leiden tot verschillen in de jaarstukken. Gedacht kan worden aan bijvoorbeeld de effecten van de september- en decembercirculaire.